

Na antimonopolním úřadu bují „Mlsnokracie“. Bartošovu protikorupční reformu blokuje skrytá koalice ODS a ANO

19.2.2025 - | Česká pirátská strana

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) rozhoduje o 900 miliardách korun, které se ve veřejných zakázkách protočí. A vykonává dohled při zadávání těchto veřejných zakázek. Jde tedy v tomto směru o klíčovou instituci. Její předseda Petr Mlsna je však dlouhodobě terčem kritiky za to, že má nadstandardní vazby s vrcholnými politickými činiteli, a že si vytvořil v úřadu v podstatě nedotknutelnou pozici. Asi si všichni pamatujeme, jak to bylo u předchozích šéfů ÚOHS. Reforma, která by vedla ke snížení koncentrace moci u jednoho šéfa a zrychlila a zefektivnila veřejné soutěžení, je prostě potřebná systémová změna.

Antimonopolní úřad má ale ještě druhou funkci – a tou je dohled nad trhem. Aby si veliký hráči v různých službách, ale i prodeji, nebrali lidi jako rukojmí, nevznikaly tajné dohody, monopoly a kartely. Reformu této části připravoval a koordinoval pirátský ministr Michal Šalomoun, protože antimonopolní úřad selhával v kontrole trhu, kartelových dohod a monopolu, což dopadá tvrdě na lidi skrze drahotu například uměle vyšroubovaných cen potravin. Ta naopak v této oblasti dává ÚOHS víc pravomocí. Smutné ale teda je, že ty, které má teď, nevyužívá efektivně. A lidé to negativně pociťují denně.

Kafkovský moloch

Piráti vždy bojovali proti korupci a byrokracii, za větší transparenci a za fungující stát. Nicméně ÚOHS v současné době funguje tak, že je to v podstatě kafkovský moloch, kde se rozhodnutí v nemálo případech deleguje z první instance na druhou (45% sporů v 2022), občas putuje zpět na první instanci (12% sporů v 2022). A trvá to samozřejmě měsíce a se soudním přezkumem i roky. O miliardových zakázkách navíc v druhé instanci rozhoduje jediný člověk, což není nikde jinde v EU. To v sobě nese vysoké korupční riziko.

Právě na to s Piráty veřejně upozorňujeme, a proto jsem reformu úřadu prosadil do programového prohlášení a připravil. Kritika se ozývá i ze strany Transparency International, která poukazuje na to, že systém, na němž je ÚOHS postaven, nedává smysl a nahrává právě šéfovi úřadu, toho času panu Mlsnovi.

Nepřijatelné praktiky předsedy Mlsny aneb jak vznikla mlsnokracie

Šéf antimonopolního úřadu psal na WhatsAppu svým přímým podřízeným „notičky“. Zkrátka doporučení, jak by se měly instituce, které reformu připomínkují, zachovat. Není divu, že se pod tímto tlakem následně postavily právě za šéfa antimonopolního úřadu Mlsnu. Ministerstva pod vedením ODS pak doslovně kopírovala celé stránky výhrad z pera samotného ředitele. Takové jednání Piráti odsuzují. Ve slušné a funkční společnosti přece nejde, aby byly tyto instituce vlivově poplatné předsedovi ÚOHS.

Piráti předložili návrh na reformu ÚOHS skrze Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) ještě pod mým vedením. Důkladná reforma úřadu je totiž už sakra potřeba. Současný stav, kdy se veškerá moc koncentruje u předsedy úřadu, je už neúnosný. Potřebu reformy ÚOHS pak vnímají i čeští

podnikatelé, kteří dnes poslali premiéru Petru Fialovi dopis, v němž mu připomínají předvolební slib o reformě systému přezkumu veřejných zakázek.

Moderní předvídatelná kontrola

Dohled nad veřejnými zakázkami má být každopádně do budoucna transparentní a předvídatelný a efektivní. To byl můj cíl. A tak se to i osvědčilo v zahraničí. Úřad by měl podle mého návrhu rozhodovat kolektivně v komisích, doteď měl ale poslední slovo právě předseda ÚOHS. Úřad tak bude rozhodovat jen v jedné instanci místo dvou, následně může jít spor rovnou ke správnímu soudu.

Reformu jsem dodal v „mašličkách“

Reformu jsem komunikoval s ÚOHS, ministerstvem financí, dopravy a spravedlnosti. Absolvoval přes 40 jednání. Pracoval na ní tým expertů. Předal jsem ji prostě v „mašličkách. Ani to jim ale nestačilo. Koncem října minulého roku byl návrh stažen z Legislativní rady vlády zpět na MMR. A reformu teď blokuje skrytá koalice ODS a ANO. Náhoda? Tak určitě.

Osud reformy nejistý

Petr Kulháněk v zákoně ponechal omezení moci předsedy úřadu, podstatné zrychlení přezkumu, celou řadu moderních nástrojů a předvídatelnost rozhodnutí ÚOHS. A zůstává i omezení pravomocí všemocného předsedy úřadu, kterému se Mlsna zuby nehty brání. Kulhánkova pozice je ale oproti ODSÁNO slabá. Je tak otázka, jestli se přijetí reformy do voleb vůbec stihne.

<https://www.pirati.cz/jak-pirati-pracuji/na-antimonopolnim-uradu-buji-mlsnokracie-bartosovu-protikorporcni-reformu-blokuje-skryta-koalice-ods-a-ano>